

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sredi, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od štiristopenj peti vrate po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Uredništvo in upravništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Popolnjenje ministerstva.

Včeraj je uradni list dunajski priobčil imenovanje dveh novih ministrov. Iznenadil s tem ni nikogar, ker se je že nekaj tednov poprej govorilo, da postaneta podmaršal vitez Guttenberg in pa dr. Rittner ministra. Prvi bode železniški minister. Bil je nekaj časa podnačelnik generalnega štaba. V tehničnem oziru morda tudi nekoliko pozna železniške zadeve, o upravi železnice in o občni železniški politiki pa najbrž nima pojma. Vidi se, da so na njegovo imenovanje v prvi vrsti vplivali vojaški krogi. Vsa železniška politika se bode vršila le s strateških ozirov. Gradile se bodo železnice, ki ne bodo ničesa nesle, ker bodo generali trdili, da so velike strateške važnosti, če tudi potem ne bode česa po njih voziti, za narodno gospodarstvo važne proge se pa ne bodo gradile. Posebno Poljaki so zadovoljni z novim ministrom, ker pri sedanjih razmerah vojna uprava želi le popolniti železniško obsežje na vzhodu.

Žal, da se pri imenovanju ministrov in višjih uradnikov ne ozira na njih sposobnosti, temveč vsi drugi oziri poprej pridejo v poštev. Posebno o generalih se misli, da so za vse sposobni, če tudi jih baš vojaški stan bolj ali manj odtujače potrebam navadnega državlanskega življenja.

Posebno za železniškega ministra so imeli na razpolago sposobnejšega moža. Sekcijski načelnik Wittek razume se v železniških vprašanjih kakor malo kdo. Ta mož pa liberalni levici ni všeč, ker je vedno politiko tako zasukoval, da bi židje z železnicami preveč ne polnili žepov. Imel je vedno pred očmi le državne koristi in pa koristi prebivalstva v obče. Zaradi tega pa minister postati ni smel.

Dr. Rittner je imenovan ministrom za Galicijo. Ž njim se pomneži ministerstvo za jednega Poljaka. Poljaki vladajo Avstrijo, kajti štirje Poljaki ministrujejo, ako jim prištejemo ministra unanjih stvari. Po našem skromnem mnenju se težišče države preveč prestavlja v Galicijo, če tudi nas veseli, da je imenovan več Slovanov za ministre.

Galicija ima svojega ministra, a mnogo važnejše dežele češke krone so pa brez njega. Govorilo se je, da se ob jednom imenuje tudi minister za

Češko, kakor je bil dolgo v Taaffejevem ministerstvu. Zakaj se ni imenoval, ne vemo. Morda se je Badeni bal zameriti Nemcem. Mislil si je najbrž, da bi bilo preveč, ko bi naredil Mladočehom še jedno uslugo, ko je jim na ljubo odpravil grofa Thuna. Toliko je gotovo, da imenovanje novih ministrov na Čehe ni moglo napraviti najboljšega utisa.

Imenovanje Rittnerjevo je pa še v nekem oziru značilno. Dosedaj se je izbral navadno minister za Galicijo izmed poljske šlahčičev. Dr. Rittner pa ne spada mej to poljsko šlahto. Kako da je grof Badeni ravno njega izbral? Morda se je prepričal, da se ne gre samo na plemenitaše opirati se. Kakor je odpust grofa Thuna nekaka rahla brca za češko veleposestvo, tako je Rittnerjevo imenovanje tudi taka brca za poljsko plemstvo. Poljska šlahta bode gotovo malo nevoljna, a dvomimo, da bi si upala pokazati nevoljo svojo, ker dobro ve, kaj se ima zahvaliti grofu Badeniju.

Odločilno za imenovanje Rittnerjevo je bilo najbrž to, da je on izdelal načrt nove volilne reforme in ga bode zagovarjal v zbornici poslancev. Rittner je bil dober uradnik in utegne biti dober minister, če tudi je njegov delokrog jako imejen.

Deželni zbor kranjski.

(VII. seja dné 16. januarja 1896.)

(Konec.)

Posl. Murnik poroča o prošnji društva „Marburger Unterstützungsverein für entlassene Sträflinge“ za podporo in predlaga, naj se dovoli 50 gld Sprejeto.

Posl. Klun poroča o prošnji učiteljeve udove Filomene Vidmar za podaljšanje miloščine letnih 120 gld. in predlaga, naj se podaljša za tri leta, zaproseno povišanje pa naj se odkloni. Sprejeto.

Posl. dr. Žitnik poroča o prošnji Terezije Tomec za podporo in predlaga, naj se odstopi dež. odboru. Sprejeto.

Posl. dr. Žitnik poroča o prošnji podobčini Vrbpolje pri Vipavi glede podpore za vodovod in predlaga, naj se prošnja odstopi dež. odboru v primerno rešitev.

Posl. Lavrenčič priporoča prošnjo in pravi, da prošnjiki že itak premalo zahtevajo, naj se torej ta znesek preveč ne skrči.

Predlog finančnega odseka se odobri.

Posl. Lenkh poroča o prošnji kmetijske podružnice v Čatežu pri Trebnjem glede podpore za vzgledni vinograd, in predlaga, naj se odstopi dež. odboru. Sprejeto.

Posl. dr. Papež poroča o prošnji županstva Medvode za podporo proti škodi vode Sora v katastralni občini Draga in predlaga, naj se odstopi dež. odboru.

Posl. Povše podpira prošnjo.

Predlog finančnega odseka se odobri.

Posl. dr. Majaron poroča o prošnji vasi Raka za podporo za napravo vodovoda in predlaga, naj se v ta namen dovoli iz deželne zaklada 30% proračunjene potrebščine v znesku 4586., ako se ostali znesek pokrije z državno subvencijo in pa s prispevki udeležencev.

Posl. dr. Tavčar pravi, da se skoro vsaka občina oglasi za vodovod. Vedno sem te prošnje simpatično pozdravljal. V tistih časih, ko sem smel še zahajati v kranjske farovže, sem prežil nekaj časa v Raki, in zato vem, če kaka vas, je potrebna Raka vodovoda. Kadar nastane suša, nimajo za živino vode. Priporočam dež. odboru, naj postopa kar najhitreje in ne prestogo.

Predlog finančnega odseka se vzprejme.

Posl. Povše poroča o pospeševanju vinoreje na Kranjskem. Trtna uš je naredila mnogo škode, a dasi je v deželi več trtnic, vender primanjkuje požlahtnjenih trt. Doseglo pa se je vsaj, da se je izjalovila bojazen, da bo naše ljudstvo obupalo, nego je jelo z vsem naporom delati na to, da se zopet nasade vinogradi.

Posl. Schweiger govori na dolgo in na široko o vinarskih razmerah na Dolenjskem.

Dež. predsednik baron Hein pojasnjuje vladno stališče gledé nekaterih točk poročila finančnega odseka.

Posl. Lavrenčič govori o vipavskih razmerah.

Posl. Povše reflektira na nekatere opomnje dež. predsednika in predlaga potem: 1. Pepinijera za vzgojevanje trt pri deželni prisilni delavnici ostane tudi še 1896. leta ter se bode razširila, ako bo zadostno število ameriških trt. Zraven pepinijere se napravi matičnjak za ameriške trte. 2. C kr. vlada

Listek.

Jeden večer pri „Našem prijatelju“.

(Spisal Nis Vodoran.)

II.

(Dalje.)

Stisniti se je trebalo. Vzeli sta majhno stanovalje in delali; s šivanjem, pranjem in likanjem služili sta si vsakdanji kruh, da se jima ni trebalo dotikati skromne glavnice, vložene v hranilnici.

Ali to ni trpelo dolgo. Gospa Ana je zbolela; vdobila je prsno bolezen, katera jej je delo onemogočila. Polegala je in se od dneva do dneva bolj mučila. Zdravnik ni mogel pomoči. Zahteval je premembo zraka. Le čist gorski zrak in dobra, primerna hrana mogla bi pomagati, dejal je. Ali kako zmagati stroške? Že tako je šlo trdo in uboga Franica je morala napenjati vse svoje moči, da je mogla preskrbeti najpotrebnejše. Še bi bila pomoč mogoča, ali se gospa Ana ni mogla odločiti, da bi vzela denar iz hranilnice. Namenila je bila vloženo svoto Franici. „Ako porabim še to, potem revna moja hči po po moji smrti ne vdobi ni krajcarja“ — govorila

je blaga mati. — Ko bi bil prišel sleparski Vran sodišču v roke, vdobili bi bili vsaj jeden del poverjene svote nazaj, ali o Vranu tedaj ni bilo ne duba ne sluha.

V takem položaju sem torej našel gospo Ano in Franico. Videl sem, da je pomoč potrebna, ali kako pomagati? Šel sem k zdravniku, kateri je lečil gospo Ano. Potrdil mi je, kar sem bil že zvedel, namreč da ni druge pomoči, kakor počitek, dobra postrežba in gorski zrak.

Šinila mi je misel v glavo. Ali prej, kakor sem jo mogel izvesti, zbrati sem moral vso svojo zgovornost.

Kje češ boljšega zraka, nego je na Čelu? Samota je gori, to je res, ali ne čutiš se osamljenega, ako imaš količkaj smisla za naravno lepoto. Prekrasen razgled razveseljuje Ti oko in oživlja dušo. Ne manjka Ti hladne sence na zeleni trati, in tamnen gozd z vonjavim zrakom vabi te na sprehod po senčnatih stezah. In pri Čelanovih se bode tudi kaj vdobilo, kar bolnemu človeku tekne. Tako sem si mislil, in nisem miroval, dokler nisem pobil vseh pomislekov gospe Ane.

Tretji dan potem je bilo vse pripravljeno za

pot. Zjutraj smo jo odrinili na vozu iz Ljubljane in popoldne smo bili že v Podgorju.

Še tisti večer pohitel sem na Čelo, kjer sem Čelanu in Čelanki stvar razložil, ter jih prosil, naj vzamejo gospo Ano in njeno hčer za par mesecev v hišo in naj jima dajo na moj račun, kar bode potrebno. Čelanovi mi prošnje niso odbili, in drugo jutro prišel je Čelanov hlapec z vozom v Podgorje po gospo Ano in Franico.

Čisti zrak, prijetna okolica, zmerno gibanje v smrekovem gozdu, mleko izpod krave, ajdovi žganci, pečena repa, krepka juha od mastne kureline, nekatera domača zdravila in prijazna Čelanova rodbina ugajali so gospej Ani tako, da se je vidno krepila. Vsi domači so se zanimali za njo, ker jim je vso svojo usodo iskreno razodela. Pa tudi Franico so vsi radi imeli, ker je, ko je videla, da materina bolezen gine, zadobila svojo prejšnjo živahnost in dobrotljivost.

Skoraj vsak dan po šoli korakal sem na Čelo, da vidim, kako se gospej Ani zdravje boljša, in da se poveselim s prijateljem Franico.

Da, s prijateljico!

Da je gojila zame prijateljska in bratska čuv-

se naprosi, da za pepinijero potrebne ameriške trte brezplačno prepusti. 3. Ceno cepljenim ameriškim ukoreninjenim trtām določi deželni odbor, ki pa jih revnejšim vinogradnikom, kmetijskim podružnicam in občinam sme tudi brezplačno oddajati. 4. Revnim vinogradnikom, kateri so vsled trtne uši prišli v stiske, sme deželni odbor dovoljevati brezbretna posojila, katera pa za vsakega posameznega posestnika ne smejo presegati zneska 200 gld., če vlada dovoli jednaki znesek. 5. Potni pavšal vinarskega potovalnega učitelja se od letnih 400 gld. zviša na 600 gld. ter se mu dovoli pisarniški pavšal 50 gld. na leto. 6. Za stroške v svrhu pospeševanja novega vinarstva dovolijo se za 1896. leto sledeči zneski iz deželnega zaklada: a) Za pepinijero z matičnjakom pri deželni prislilni delavnici vred 3.000 gld., b) za vinarskega potovalnega učitelja 1.450 gld., c) za denarne podpore kmetijskim podružnicam in občinam za uzorne vinograde, kakor tudi revnim vinogradnikom 1500 gld., d) za kemična preiskavanja vinogradske zemlje 150 gld., e) za brezbretna posojila 20.000 gld., skupaj 26.100 gld.

Posl. Schweiger toži, da so trte po 7 kr. jako drage in predlaga, naj se dež. odbor ozira na belokranjske siromake na vsak način pa naj se določa cena na podlagi dejanskih stroškov.

Posl. Povše pojasnjuje, da se skoro polovico trt odda brezplačno.

Posl. Schweiger je predlagal resolucijo, da bi se omogočilo napravljati tudi manjše vinograde.

Posl. Povše pritrdi Schweigerjevi resoluciji.

Nasveti finančnega odseka se odobri in se vzprejmo predlagane resolucije.

Posl. Jelovšek poroča o prošnji županstva Borovnice in Preserje za imenovanje živinozdravnika s sedežem v Borovnici in predlaga, naj se odstopi dež. odboru. Sprejeto.

Posl. Jelovšek poroča o prošnji občin Črni vrh, Godovič, Spodnja Idrija in Idrija, da se mitnica na colu zopet preloži na dosedanje mesto, in predlaga naj se odstopi dež. odboru.

Posl. Lavrenčič podpira prošnjo.

Predlog finančnega odseka se odobri.

Prihodnja seja bo v sredo 22. t. m.

V Ljubljani, 20. januarja.

Kdo bode Thunov namestnik. To vprašanje sedaj zanimlje vse politične kroge. Imenujajo se razne osebe. „Politik“, se poroča z Dunaja, da najbrž na to mesto sedaj ne pride noben veleposestnik češki, temveč se bode za namestnika vzel iz visokega uradništva kdo, ki se je že izkazal v državni službi. Če bi se pa le vzel namestnik izmed čeških veleposestnikov, ima največ upanja grof Buquoi, da pride na to mesto. Bolje je če pride kak uradnik, ker bode lažje nepristranski, kakor bi bil veleposestnik. Kakešne so sedaj razmere, je malo upanja, da bi kak veleposestnik mogel pridobiti si zaupanje Mladočehov. — Za Thunom še vedno žalujejo nemški liberalci, nemški nacionalci pa pišejo po svojih listih da ga ni bilo prav nič škoda. Nadejajo se, da novi namestnik ne bode podpiral več liberalcev proti nemškemu nacionalcem. Krščanski socialisti na Dunaju, kakor je vidno iz njih glasil, nikakor niso veseli, da pojde grof Thun. Upali so, da bode delal vladni vedne cvire. Obirali so vedno Badenija, da

stva, o tem nisem mogel dvomiti. Seveda zadnja leta, kadar sem o političnih prišel k svojim dobrotnikom, ni skakala okolo mene, sedala mi na kolena in vesila se okrog vratu, kakor prej, ko je bila še otročja, ali vendar ni nikdar skrivala svoje prijaznosti proti meni. Moja čustva proti nji bila so jako nežna. Brat sestre svoje ne more ljubiti nežneje, kakor sem ljubil jaz njo. Razun tega vezala me je ž njo hvaležnost, kajti le njo sem imel zahvaliti, da so me njeni roditelji vzeli v hišo in skrbeli zame, kakor bi njihov bil.

Nekako čudno, tesno mi je bilo pri srsu, ko sem pomislil na bodočnost. Franica se je bila razvila v mično devo. Ne bom se hvalil, ali tako ravnomerno razvite postave, tako neprisljane, naravne elegancije v kretanju, tako lepih črnih las, tako čarobnega pogleda ni imela nobena mladenka, kar sem jih jaz poznal. Vihu tega izobražena, vesela, simpatičnega vedenja in hči bogatega trgovca, ali se ne bodo kmalu jeli oglašati lepi, bogati in ugledni častilci in snubci? In kaj potem, ko si Franica izbere ženina? Kaj mi bode potem njeno prijateljstvo?

(Dalje prih.)

ima pogum le proti njim, proti Thunu ga pa nima; sedaj, ko vidijo, da je Badenijevo stališče dovolj trdno, da je mogel izpodmakniti Thuna, pa zopet niso zadovoljni.

Českonemška sprava. Kakor izvemo iz pogočra dr. Riegra z nekim časnikarjem, so Staročehi zahtevali, da se punktacije raztegnejo tudi na Moravsko, a se je temu upiral grof Taaffe. Rekel je baje, najprej je treba mir narediti na Češkem, potem se bode sprava že razširila na Moravsko. Ravnotako so Staročehi zahtevali, da se k pogajanju pokličejo Mladočehi, a je Taaffe rekel, da to ni mogoče, kajti potem bi morali povabiti tudi nemške nacionalce, kar bi spravo onemogočilo. Staročehi so se zopet udali. Jeli to res ali pa hoče dr. Riegar le svojo stranko oprati, ne vemo. Čudno je vsekako, da staročehski vodja tega ni nikdar povedal, dokler je bil grof Taaffe še živ. Pa bodi kakor koli, Staročehi so bili jako slabi politiki. Nikakor bi ne smeli privoliti, da se Moravska in Šlezija izključita od sprave. Vsak razsoden človek ve, da bi Nemci na Moravskem in v Šleziji še brezoznejše postopali, ako bi njih stališče na Češkem bilo zavarovano, da bi jim Čshi ne mogli do živlega. Noben pravi Čeh ne more biti za spravo, ki bi se ne raztegovala na vse dežele češke krone. V tej stvari ni umestna nobena prijenljivost.

Srbi in Grki so si najboljši prijatelji. Sklenili so že neko pogodbo, kako bodo mej seboj razdelili Makedonijo. Seveda so se mej seboj tako zmenili, da za Bolgare ne bi nič ostalo. To so sklepali kupčijo za medvedovo kožo. Turčija ima še sedaj v rokah Makedonijo ter Grki in Srbi jo še niso kos odtrgati. Računati je s tem, da v Makedoniji ne marajo niti za Srbe niti za Grke. Oboji niso do zadnjega nič storili za Makedonijo, dočim so se Bolgari vedno zanjo zanimali. Makedonci bi se jim uprli z crožjem v roki. Srbi in Grki pa nimajo dovolj poguma, da bi se bili s Turki in še s krščanskimi Makedonci. Posebno Grki se grozno boje vojne. Srbi pa morajo s tem računati, da jih napadejo Bolgari, ako bi skušali prodreti v Makedonijo. Moč bolgarskega orožja so že skusili. Da bi lažje prodrali na Balkanu so tudi s Črno goro se nekaj zblizali, pa tudi že moledujejo za pomoč Rusije, a najbrž se v Peterburgu ne bodo več odločili, da bi šli pomagat Srbom ali Bolgarom. Rusi pre-dobro vedo, da bi Srbi le tako dolgo bili jim naklonjeni, dokler bodo jih potrebovali, potem pa bodo jim obrnili hrbet. Sicer pa Grkom in Srbom primanjkuje denarja za velike akcije.

Volilna reforma v gorenje-avstrijskem deželnem zboru. Liberalci so predlagali v gorenje-avstrijskem deželnem zboru, naj se volilna pravica razširi na vse polnoletne moške. Seveda so nemški liberalci s tem predlogom le komedijo igrali, kajti da niso za tako volilno pravico so pokazali v državnem zboru. Proti temu predlogu se je pa oglasil dr. Ebenhoch, jeden glavnih vodij katoliške ljudske stranke. On je trdil, da ni proti občni volilni pravici, a misli, da sedaj še ni mogoče o tej stvari sklepati, kajti poprej se mora izvršiti volilna reforma v državnem zboru in sedaj tudi še ni potrebnega statističnega gradiva. Razlogi Ebenhochovi so popolnoma prazni. Mož se boji občne volilne pravice, to je vse, ker ve, če se število volilcev pomnoži, bi župniki in kapelanje ne bi mogli več tako volilcev komandirati, brez tega bi pa on gotovo ne bil več voljen. Delavci pa imajo sedaj nov dokaz, kako prijazne so jim stranke, katere se imenujejo katoliške, in mislimo, da se bodo pač tudi po tem ravnali.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 20. januarja.

(Najvišje odlikovanje.) Cesar je podelil upokojenemu ravnatelju pomožnih uradov pri finančnem ravnateljstvu v Ljubljani Frideriku Ipa v i t z u zlati zaslužni križ s krono.

(Imenovanje.) Predsedstvo kranjskega finančnega ravnateljstva je imenovalo davčnega praktika Jakoba Drolla za davčnega pristava.

(Repertoar slovenskega gledališča.) Jutri se bode pela po daljšem presledku zopet mojstra Smetane „Prodana nevesta“, katero po vsej pravi smemo šteti mej najprijetnejše opere slovenskega repertoarja. Skoro vse prve vloge so se morale študirati na novo in pojo vsi novi člani opere svoje partije slovenski, tako Marinka (gdčna Ševčikova), Jan (g. Purkrabek) in Agata

(gdčna. Jungmanova); novi so nadalje: Vašek (g. Podgrajski) Ludmila (gdčna. Nigrinova) in Indijanec (g. Črne) Od prvih izvajalcev so ostali samo: gdčna Polakova (Emeralda) in gg. Vašiček (Kecalj) J. Nolli (Krušina), Štamcar (Miha), Rus, (vodja glumačev) in Verovšek (atlet). Velika priljubljenost te opere nam je porok, da bode tudi v novi izdaji nekaterekrat napolnila gledališče, kakor vedno doslej.

— (Slovensko gledališče.) V soboto 18 t. m. predstavljala se je noviteta „Moj Pepček“, narodna igra s petjem, katero je po L' Arronge-ovem „Mein Leopold“ poslovenil in lokalizoval g. V. Benkovič. Godba je Konradinova. Komad nam predočuje srečo in nesrečo obogatelega bahača, ki se mora pokoriti za grehe, storjene pri vzgoji svojega „Pepčka“. Igra sama ni brez psiholoških neverjetnosti in formalnih hib, vendar bi se dal ž njo doseči lep uspeh. Žal pa, da ne moremo šteti te premijere mej dovršene uprizoritve, kakeršnim smo se zadnji čas privadili na našem odru. Zdi se nam, da je prišla za nekatere igralce — prerano na vrsto. In ker tudi toliko važna oseba — šepetalka — ni mogla biti na svojem mestu, ker je obolela, ne smemo se čuditi, ako ni bilo vse zaokroženo ter se ni vjemalo, kakor smo pričakovali. — Tudi nosilec glavne vloge, g. Verovšek, katerega imamo sicer pri-ložnost le hvaliti, kot zastopnik velikomestnega „procerstva“ ni znal — molitve. Vrh tega mu je še organ nagajal. Mnogo bolj nam je prijal v drugem delu igre kot ponižni krpač. — Gospica Slavčeva, da govorimo ž njenim izrazom, bi se „žiher“ malo bolj sprijaznila s besedilom svoje vloge. — Na sebi dobra igra g. Danila, popačenega „Pepčka“ trpela je v obli nerazpoloženosti. — Zidovoljni smo bili z g. Inemanovim muzikom Tipcem in poslovdjo Lukanom g. Lovšina. Tudi nekatere manje vloge so bile v dobrih rokah. Tako je bil g. Puš kot Gladež vojak od pet do glave, a gospica Nigrinova vredna mu nevesta. Gospica Polakova pa je našla v tej igri kot Ema zopet svoj pravi življ. Radi priznavamo, da nas je njeno izrazito igranje in presrečno petje obilno odškodovalo za nedostatke ostalega ansambla, o katerih mislimo, da se bodo pri prvi repizi popolnem izgubili. — Gledališče je bilo dobro obiskano.

— (Maškarada „Sokolova“.) Kakor vsako leto, priredi tudi letos ljubljanski „Sokol“ svojo običajno maškarado. Vršila se bode na pustni torek 18. svečana 1896, in sicer v novododelanih prostorih Sokolske telovadnice v „Narodnem domu“. „Sokolova“ maškarada prištevala se je do sedaj še vsako leto najlepšim in najelegantnejšim narodnim veselicam, gotovo pa je tudi, da je maškarada „Sokolova“ vedno bila najbolj obiskan ples. Tako je bilo v dosedanjih starih prostorih. — Smelo se tedaj pričakuje, da bo letošnja maškarada v novi telovadnici dalječ nadkrtila svoje prednice. Elegantni, zračni, visoki prostori telovadnice same, pa tudi udobnost postranskih prostorov in kar je posebne vrednosti, električna luč, vse to nam je porok, da bo narodno občinstvo iz Ljubljane in z dežele prihitelo udeležiti se prve večje narodne veselice v našem „Narodnem domu“. Pomnoženi odbor za maškarado trudi se na vse strani, da čimbolj ustreže sl. občinstvu v vsakem pogledu. Skrbjeno bode za prostorne garderobe, za prijetno galerijo, gostilniški prostori ustrezali bodo vsej komoditeti, poglavito pa je obsežna dvorana za ples, nastope skupin itd. Tu se bode lahko razvilo narodno društveno življenje, kakor še nikdar do sedaj v Ljubljani ne. Vabila prično se razpošiljati prihodnji teden. Kdor bi vabila slučajno ali valed pomote ne prejel, pa bi želel priti na maškarado, naj se blagovoljno obrne do odbora Sokolovega, ki bo rad ustregel njegovi želji. Uverjeni smo, da tako živahne in mnogobrojno obiskane maškarade še ni bilo v Ljubljani, kakor bo naš letošnja. Kakor slišimo izza kulis, predočevala nam bode maškarada „Narobe svet“. V tem oziru storili so se že koraki za posamezne skupine v tem smislu in odboru se je posrečilo več jako dovtipnih narobesvet-skupin pridobiti. Od kod so in kaj so, še danes ni bilo moči poizvedeti. Upamo pa, da pregovorimo odbor ter zvemo tako kakih podrobnostij glede zanimivih skupin. Pa tudi ostalo občinstvo naj se blagovoljno ozira na vodilno idejo, ki daje vsakemu toliko raznih mask na razpolago, ob enem pa pušča popolnoma prosti roki. Na svidenje torej dne 18. svečana t. l. v novi telovadnici!

— (Razstava c. kr. avstrijskega trgovskega muzeja v Ljubljani.) Avstrijski trgovski muzej na Dunaji ima mej drugim tudi nalogo, da pospešuje domači obrt, in to ne samo v dunajskem glavnem mestu, temveč tudi po posamičnih kronovinah. V to svrhu vzdržuje muzej tesno zvezo z raznimi obrtnimi učnimi zavodi. Nalašč v ta namen kupljene zbirke tujezemskih izdelkov, osobito pohišne orodje, rezbarije itd., francoske in angleške provenijence pošilja šolam, ki jih razstavljajo v korist lokalnim obrtom. Domači podjetniki dobe s tem vzgledne in veljavne vzorce, ki jim kažejo, kako dela danes sloveča tujezemska konkurenca in kako je posnemati, kar je dobrega in priporočila vrednega. Na željo in prošnjo ravnateljstva tukajšnjih c. kr. obrtnih strokovnih šol je trgovski muzej sklenil, da priredi v najkrajšem času razstavo originalnih angleških stolov v prostorih obrtne strokovne šole za obdelovanje lesa v Ljubljani. Na to razstavo že danes opozarjamo svoje čitatelje in naše lesne obrtnike. Ko se otvori, jim bomo podali daljšo strokovnjaško oceno razstavljenih veleznimivih predmetov.

— (Strokovno društvo mizararskih pomočnikov za Kranjsko) bode priredilo plesni venček dne 25. t. m. v Koslerjevi pivovarni. Svirala bode c. in kr. godba pešpolka kralj Belgijcev št. 27. Začetek ob 8. uri. Ustopnina 40 kr. Prej kupljene ustopnice 30 kr., pri blagajnici 40 kr.

— (Avtomatični nabiralniki.) „Avtomatični aparati kot nabiralniki malih doneskov v dobrodelne in društvene namene“ — je naslov ravnokar izišli brošurici, ki se je razposlala raznim društvom po vseh slovenskih pokrajinah. Ideja, ki se v tej brošurici razvija ni slaba ter tudi ni brez vsega praktičnega pomena. Kakor razvidno iz brošurice same, so se stvari nekatera tukajšnja društva tudi že dejansko poprijela. Zato bodi taista kot upoštevanja vredna in vsem drugim društvom priporočena, osobito, ker so dotični vabljeni aparati v resnici prav lično in solidno izdelani.

— (Polijske vesti.) Na južnem kolodvoru ljubljanskem bil je včeraj aretovan 20 let stari Martin Mačkožič iz Drašič, ki se je hotel izseliti v Ameriko, predno je zadostil vojniški dolžnosti. Razven voznega listka imel je Matkovič za dolgo pot le 11 gl. denarja. Izročil se je deželnemu sodišču. Razven tega aretovala je mestna policija včeraj še 9 oseb in sicer 5 zaradi razgrajanja 3 zaradi pijanosti in 1 zaradi tatvine.

— (Ušel) je iz tukajšnje deželne bolnice v noči dne 17. t. m. prisiljenec Tomaž Kofler s Korškega. Bli so ga poslali v bolnico, ker je bolehen na obeh.

— (Bolniške blagajnice) „Edinost“ poroča, da obuje zavarovalnica proti nezgodam v Trstu z laškimi okr. bolniškimi blagajnicami v laškem, s slovenskimi pa v nemškem jeziku ter dolži kranjske blagajnice, da dopisujejo zavarovalnici v nemškem jeziku. Nam se zdi to skoro neverjetno zakaj kranjske blagajnice uradujejo kolikor nam je znano največ slovenski, ako pa je res, kar trdi „Edinost“ potem je to nezaslišan, sramoten škandal, kateri se mora takoj odstraniti.

— (Narodna čitalnica v Cerknici) priredi dne 26. januarja v prostorih gospoda Antona de Schiava veselico. Vzpored: 1. a) Vogel: „Glas domovinski“, moški zbor. b) B. Ipavec: „Oblaku“, četverošpev. c) H. Sattner: „Za dom med bojni grom!“ moški zbor. 2. * * * „Ali plavaj ali utoni!“ Veseloigra v 1. dejanju. 3. Ples. (Mej odmorom tombola). Začetek ob 1/28. uri zvečer. Ustopnina za osebo 40 kr., za družino 80 kr. Pri veselici svira godba na lok.

— (Nesreči) Na Zidanem mostu padel je v četrtek 16. t. m. popoldne v večernem mraku 52 let stari Janez Martinšek iz Svibne pri Radečah na potu iz Suhadola na Zidani most čez pečine na železniški tir tako nesrečno, da je ponoči umrl. — Na Ključevci pri Kumu šli so trije kmetijski lovci drug za drugim po potu. Hkrati se sproži puška Janeza Mandelca in zadene Jožeta Strgrška na temenu glave, da se mu je lobanja in možgani poškodovale. Zdravnik sodi, da je rana smrtna in da mož ne bo ozdravel. Pač neverjetna lahkomišljenost in v novič svarilo, da puško mej hojo ne imeti nabasano.

— (Viničarske tečaje) je štajerski deželni odbor ustanovil pri Ptuj, v Mariboru in v Ljupnici.

— (Čehovinova slavnost) Piše se nam: Z ozirom na notico, katero ste priobčili v št. 10. cenjenega svojega lista, naznaniti Vam danes moram slednje zanimive podrobnosti: Gospod Anton Jakobi, rodом Gorican, učitelj na mestni ljudski šoli v Gorici, je res uprizoril akcijo v proslavo

Čehovinovega imena. Kot c. kr. domobranski stotnik in predsednik goriškega vojaškega veteranskega društva je uplival na to, da se izda oklic na rodoljube in domoljube v to svrhu, da se bodo nabirali doneski za Čehovinov spomenik ali vsaj za spominsko ploščo. Jakobi je energičen mož, jako priljubljen in vpliven na Goriškem. On je prijatelj našemu naručitelju, kar se doslej pod njegovimi predniki ni dogodilo, ogovarja ob slavnostih slovenske veterane v slovenskem jeziku. Ves prešinj avstrijskega patriotizma, živa Jakobi v merodajnih in vplivnih krogih spoštovanje. Česar se je doslej lotil on, izvršil je vse vselej častno. In tako ni dvomiti, da se mu posreči tudi „Čehovinova slavnost“. Lahko vam naznamim iz povsem zanesljivega vira, da so Jakobiju v tem obziru obljubili vsestransko podporo visoki dostojanstveniki, višji častniki in druga gospoda. Po tem, koliko novcev se nabere, priredi se tudi slavnost. Ako bode dovolj novcev, postavi se spomenik; ako ne, se vzida vsaj spominska plošča na rojstveno hišo slavnega junaka. Dotični oklic izide te dni ter mu želimo mnogo uspeha. Slavnost se namerava prirediti v proslavo 50 letnega vladanja našega cesarja. In tedaj se bode bliskalo v prijazni vipavski dolini, okoli Rokčeve hiše gotovo dokaj svetlih uniform. To bode lep dan. Omeniti mi je še, da bode vojaško veteransko društvo goriško imenovalo životopisca Čehovinovega, gosp. nadučitelja Janka Lebana svojim častnim udom. Želeti bi bilo, da bi do dneva slavnosti izšel tudi slovenski življenjepis Čehovinov. Iz gotovega vira smo doznali, da je tak življenjepis že pred leti kupila od g. Lebana slavna družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Ta knjižica naj se torej izda; gotovo se bode dobro razpečavala v dan slavnosti, h kateri gotovo privleče vsaj iz vipavske doline vse, kar čuti še kaj narodnege ponosa v srcu!

— (Mestna slovenska šola v Gorici) otvorila se bode dne 20. t. m. Magistrat je samo z laškimi lepaki naznanil, kedaj se bode vršilo vpisovanje. Otroke sta vpisovala dva Laha. Značilno je tudi to, da na mestno šolo ni prišel nobeden dosedanjih učiteljev na Sloginih zavodih.

— (Živa zgorela) Pri trgovcu Bernardisu v Gradiški službujoča Marija Togavu, je 15. t. m. kuhala polento. Obлека se jej je unela, a dasi so jej ljudje prišli koj na pomoč, se je tako opekla, da je dan po nesreči umrla.

— (Promocija) Gospod Ivan Geiger, rodом iz Košane na Notranjskem, bo v soboto, dne 25. t. m. na dunajski univerzi promoviran doktorjem vsega zdravilstva. Častitamo.

— (Gosp. Fran Pogačnik) prvi lirski tenorist berolinske dvorne opere nastopi v petek dne 24. t. m. zajedao z Amerikanko Nikita, angaževan na pariški operi, v koncertu v „gr. Musikvereinsaal“ na Dunaju. Naš rojak je pri dunajski kritiki v najboljem spominu izza njegovega gostovanja na dvorni operi, kateremu je sledil njega ustop v berolinsko dvorno opero.

— („Akademično društvo „Slovenija“) se jako lepo razvija. „Do sedaj nedoseženo število nje članov, katerih je preko stotine, priča, da je ostala še vedno zbirališče starejih in novodošlih vseučilišnikov. — O vednem napredovanju društva priča društvena čitalnica, kjer so razpoloženi razni napredni žurnali in najmoderneje revueje. Vzabavo pa priredi društvo v tekočem tečaju jeden komers in jeden „večer“.

* (Lep poslanec.) Lvovski list „Monitor“ poroča, da je državno pravdnistvo v Stanislavu začelo kazensko preiskavo proti dež. poslancu Vmicuku, ker je baje storil mnogo tatvin in goljufij, zlasti dokler je bil župan v Ugrinovu.

* (Iz pobožne Tirolske.) Iz tiste presrečne dežele, kjer se ljudstvo strogo versko vzgojuje in kjer uživa najobskurnejši frater več spoštovanja nego največji učenjak, se poroča, da se 12. t. m. v neki vasi blizu Inomosta ni mogel vršiti določeni pouk v nedeljski šoli, ker so bile učence, stare 14 do 15 let, žganja tako pijane, da so ukale in vriskale kakor rekrutje. Tudi v drugih tirolskih vaseh niso taki prizori redki.

* (Najnovejši francoski akademik) Najnovejši mej štiridesetimi neumrljivimi je Jules Lemaitre. Mož je spisal nekaj dram, sicer pa se bavi samo s kritiko, literarno in gledališko, kot kritik pa je gotovo prvi mej pariškimi žurnalisti Lemaitre je šele 44 let star.

* (Dva poštenjaka), namreč ravnatelja hipotečne banke Herking & Müller v Berlinu je sodišče dalo zapreti, ker sta poneverila veliko svoto. Uradniki so na zaprta vrata prilepili listek: Zaprto zaradi današnje patrijotične slavnosti.

* (Grozno maščevanje) Oženjeni gimnazijski profesor Gras v Perpignanu je imel ljubovno zvezo z ženo krojača Pujola. Ker sta bila zasačena in sta se bala škandala, sta sklenila umreti. Žena naj bi se zastrupila, profesor pa ustrelil. Gospa Pujol je res zavžila strup, a hitra zdravniška pomoč jo je rešila. Ko je izvedela, da se profesor ni ustrelil, počakala ga je pred šolo in mu vrgla vitrijola v obraz. Profesor je bil strašno opečen in je popolnoma oslepel; njegova ljubimka se je sama ovadila sodišču, nje mož pa je sebe in svojo hčerko ustrelil.

* (Pojedina zapuščenk.) Nenavadna pojedina se je vršila na sveti večer v nekem velikem hotelu v Novem Yorku. Malo dni pred Božičem se je v nekem listu čitalo povabilo od svojega moža zapuščene žene, naj se oglasi dvanajst od moža zapuščenih žen, da bi skupno slavile sveti večer. Na sveti večer zbralo se je v salonu določenega hotela dvanajst dam, ki se niso nič poznale. Katera nas je povabila, so se zbrane dame vpraševale in nekatero so že mislile, da si je kdo dovolil slabo šalo, ko je natak slovesno naznanil, da je servirano. V krasni dvorani je bila pripravljena res kraljevska večerja. Zbrane dame so bile seveda kmalu najboljše prijateljice, a baš ko so začele ugibati, kdo jih je povabil, je prinesel sluga to-le brzojavko: Mir na zemlji zapuščenim ženam. Tista, ki vas je povabila, Vas pozdravlja in Vam želi dobro zabavo. Pozabite ves svet, kakor je svet pozabil na Vas.

Sloenci in Slovenke! ne zabite
družbe sv. Cirila in Metoda!

Darila:

Zahvala. Podpisano vodstvo hvaležno potrjuje, da mu je izročilo sl. uredništvo „Slov. Naroda“ 1051 kron 74 vin., katero vsoto so rodoljubni darovalci in darovalke doposlali v mesecih oktober, november in december min. leta za družbine namene. Te vsote so bile izkazane v št. 230—310 „Slov. Naroda“. Nadejaje se, da tudi v sedanjih, vsled potresne katastrofe težavnih razmerah, ne bode opešala požrtvovalnost slovenskih rodoljubov, izreka najtoplejšo zahvalo vsem rodoljubnim darovalcem in darovalkam
vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Književnost.

— Slovenska knjižnica. Snopič 46. prinaša na 104 straneh srbsko povest „Ikoniya, vezirjeva mati“, spisal Čeda Mijatović, poslovenil Podravske. Ta povest se prišteva najboljšim proizvodom srbske pripovedne literature in je bila že preložena na nemški in angleški jezik, srbska akademija pa jo je nagradila s prvo ceno iz Marinovičeve ustanove za l. 1891.

— „Matica hrvatska“ je nam poslala svoje knjige za 1895. Člani dobe po 10 knjg. in sicer: 1. „Naše nebo“. Črtice iz astronomije. Napisao Anton Kučera. Sa 142 slike u tekstu in četiri priloga. 430 str. — 2. „Radoslav Lopačić. Oko Kupe i Koranje“. Mjestopisne in poviestne crtice. 328 str. — 3. „Ruska književnost u osemnaestem stoljeću“. Napisao V. Jagić. 284 str. — 4. „Prijevodi grčkih in rimskih klasika“. Sofoklove tragedije. 340 str. 5. „Mirko Bogović“. Pjesnička djela. Svezak treći. 216 str. — 6. „Bez nade“. Pripoviest iz mostarskoga života. Napisali Asman-Aziz. 262 str. — 7. „August Harambašić“. Izabrane pjesme. 239 str. — 8. N. Potarenko. Izabrane pripovjesti. „Generala kći“. Seoski roman. 344 str. — 9. „Ekvinocij“. Drama u četiri prikaze. Napisao Ivo Vojnović. 135 str. — 10. „Za kralja — za dom“. Historička pripoviest. Napisao Janko Eugen Tomić dio drugi. — Za slovenske člane je pa pridejana še 11. knjižica: „Hrvatsko-slovenski slovarček“ v drugi množeni izdaji. Knjige so jako lepe po vsebini in unanji obliki. Baš „Matica hrvatska“ nam dokazuje, kako napredujejo naši bratje Hrvatje. Knjige so pisane v jako lepem lahko umljivem jeziku brez učenjaške suhoparnosti.

Brzojavke.

Dunaj 20. januarja. Včeraj je cesar vzprejel v avdijenci grofa Badienija, danes pa Bilinskega in Guttenberga.

Dunaj 20. januarja. Najvišje sodišče je odločilo, da je dopustna prisega odvetnikov v češčini.

Dunaj 20. januarja. Podmaršal Guttenberg je prestavljen mej dopustnike in je dobil red železne krone II. reda.

Krakov 20. januarja. V pravdi zaradi ogledušta so razen Alme Strumpfjer vsi zatoženci obsojeni v večletno ječo.

Budimpešta 20. januarja. Madjari so konfiskovali za Miletića nabrane denarje.

Madrid 20. januarja. Glavni poveljnik na Kubi maršal Martinez Campos je odložil glavno poveljništvo.

Odprto pismo.*)

Bog ve, kdaj vendar že bodo siti moji nasprotniki! Do kosti so me že obrali, a — čutijo, da še nisem poginil. Treba je zadnji kamen na me!

Da nisem učitelj, imel bi to notico v „Slovenecu“ iz „Notranjske“, za pustno burko. Kot učitelj pa moram lažnjive besede v „Slovenecu“ št. 6

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.